

ฉบับที่ 69/2565

เรื่อง ประเด็นสำคัญจาก BOT 80th Anniversary BOT-BIS conference
“Central Banking Amidst Shifting Ground”

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ร่วมกับธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements: BIS) จัดงาน BOT-BIS conference ในหัวข้อ “Central Banking Amidst Shifting Ground” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานครบรอบ 80 ปีของ ธปท. เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2565 ณ ห้องภัทรรวมใจ ธปท. โดยได้รับเกียรติจากผู้ว่าการธนาคารกลางมากกว่า 10 ประเทศทั่วโลก ผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงขององค์กรระหว่างประเทศ องค์กรในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ร่วมหารือเกี่ยวกับการทำหน้าที่ตามพันธกิจหลักของธนาคารกลาง ท่ามกลางบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลง หรือ shifting ground

ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ผู้ว่าการ ธปท. กล่าวว่า ธนาคารกลางทั่วโลกกำลังเผชิญความท้าทายในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินจากบริบทเศรษฐกิจการเงินที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะจากเงินเฟ้อที่ปรับสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจากทั้งปัจจัยเชิงวัฏจักรและปัจจัยเชิงโครงสร้าง ซึ่งทำให้ต้องปรับเปลี่ยนกรอบความคิดในการดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ นอกจากนี้ กระแสโลกใหม่อย่างดิจิทัลทำให้ต้องหาสมดุลที่เหมาะสมระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมและการดูแลความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงิน ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นความท้าทายที่ไม่เคยเผชิญมาก่อน และเป็นเรื่องที่ต้องควบคุมได้ยากเพราะมีหลายตัวแปรที่กระทบ ธนาคารกลางจึงจำเป็นต้องปรับมุมมอง แนวนโยบาย และเครื่องมือ เพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ได้อย่างตรงจุด ทันการณ์ รวมถึงประสานงานกับหลายภาคส่วนมากขึ้น เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ดูแลรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินซึ่งเป็นพันธกิจหลักของธนาคารกลางได้อย่างยั่งยืนต่อไป

สำหรับประเด็นความท้าทายระยะสั้น แม้ภาวะเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคจะแตกต่างกัน แต่ผู้ร่วมเสวนาได้เน้นถึงความสำคัญในการดูแลเงินเฟ้อให้อยู่ในเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสาธารณชน ผ่านการผสมผสานนโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน (ในกรณีที่เป็น) รวมทั้งการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาสมดุลของการสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจควบคู่กับการควบคุมเงินเฟ้อ ทั้งนี้ ยังได้มีการหารือเกี่ยวกับประเด็นภูมิรัฐศาสตร์ทั้งในยุโรปและการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ซึ่งจะเป็นความท้าทายที่สำคัญต่อเศรษฐกิจโลกจากการแบ่งขั้วอำนาจและการเกิดกระแสทวนกลับของโลกาภิวัตน์ (deglobalization) โดยผู้เสวนาได้เสนอให้องค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ มีบทบาทในการช่วยสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ (multilateralism) และโลกาภิวัตน์ (globalization) มากขึ้น

ในส่วนของการทำทนายระยะยาว มีการหารือใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1) **ประเด็นดิจิทัล** การสร้างสมดุลของนโยบายด้านดิจิทัลของธนาคารกลางระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมและการบริหารความเสี่ยงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ภาคการเงินนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บริการ และเอื้อให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินได้ทั่วถึง รวมทั้งทำให้เกิดการแข่งขันจากผู้เล่นรายเล็กที่มีความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยีใหม่ ๆ ภายใต้การบริหารความเสี่ยงทั้งต่อระบบการเงินและผู้ใช้บริการ¹ โดยเห็นว่าควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลซึ่งจะช่วยให้ภาคการเงินสามารถใช้ข้อมูลเพื่อช่วยให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากขึ้นด้วยต้นทุนที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และมุมมองต่อการพัฒนา Central Bank Digital Currency (CBDC) ซึ่งหลายประเทศอยู่ในช่วงการศึกษาหรือทดสอบการใช้งานในการโอนเงินระหว่างประเทศ (cross-border) การใช้งานระหว่างสถาบันการเงิน (wholesale) และการใช้งานสำหรับรายย่อย (retail) ซึ่งผู้ร่วมเสวนาส່วนใหญ่เห็นประโยชน์ชัดเจนในการใช้ CBDC สำหรับธุรกรรมโอนเงินระหว่างประเทศและการใช้งานระหว่างสถาบันการเงิน โดยเฉพาะการลดระยะเวลาและต้นทุนการทำธุรกรรม เพิ่มความโปร่งใสของธุรกรรม และรองรับการใช้งานในรูปแบบอื่นที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

2) **ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate change)** ที่จะส่งผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อและการเติบโตของเศรษฐกิจในระยะต่อไป โดยธนาคารกลางในฐานะผู้ดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินต้องทำความเข้าใจและเตรียมรับมือกับผลกระทบดังกล่าว รวมถึงเพิ่มบทบาทเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่เศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ ในการดำเนินนโยบายของธนาคารกลางเพื่อรับมือกับความท้าทายนี้ อาจครอบคลุมทั้ง (1) นโยบายการเงินเพื่อดูแลผลกระทบของ climate change ต่อผลผลิตทางเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ และ (2) นโยบายดูแลเสถียรภาพของสถาบันการเงินและระบบการเงิน เช่น การกำหนดแนวทางการประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐาน การวิเคราะห์สถานการณ์และทดสอบภาวะวิกฤตด้านสภาพภูมิอากาศ (climate scenario analysis and stress testing) ต่อภาคการเงิน รวมทั้งการส่งเสริมให้สถาบันการเงินเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ผู้ร่วมเสวนาเห็นความสำคัญของการจัดสรรเงินทุนให้กิจกรรมที่อยู่ระหว่างปรับตัว รวมถึงเน้นการให้ความช่วยเหลือเรื่องยกระดับความรู้ โดยเฉพาะแก่ SMEs โดยธนาคารกลางสามารถมีบทบาทสนับสนุนให้เกิดการจัดสรรเงินทุนด้านสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมมากขึ้น ผ่านการประสานความร่วมมือกับธนาคารเพื่อการพัฒนาในระดับพหุภาคี (Multilateral Development Banks) รวมถึงกองทุนสถาบัน (institutional fund) เพื่อดึงดูดเงินทุนจากภาคเอกชนมากขึ้น

ธนาคารแห่งประเทศไทย

3 ธันวาคม 2565

ข้อมูลเพิ่มเติม: ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทรศัพท์: 0 2356 7245, 0 2283 5124

อีเมล: IND-InterFinOrg@bot.or.th

¹ จากการใช้เทคโนโลยีโดยขาดความเข้าใจ การพึ่งพาผู้ให้บริการเทคโนโลยีที่อาจมีการกระจุกตัว ความเสี่ยงด้านไซเบอร์และอาชญากรรมด้านไซเบอร์ รวมทั้งความเสี่ยงต่อความเป็นส่วนตัว (privacy) และการรั่วไหลของข้อมูล